

Lélegezz!
Dörnyei Andrea, nevelő
Cseppkő Gyermekotthoni Központ

Csendben vagyok. Mély levegő. Magamban, magammal, Veled.

Mielőtt az ember „tollat ragad” sok gondolat cikázik a fejében, lehet hogy nappalok és éjszakák telnek el azzal, hogy bizonyos érzelembuborékokat kipukkantva, megfogalmazódjon az ami – a lényeg. A tiszta tények is – amennyiben érzelmekkel vannak vegyítve, **csinos kis galibát tudnak okozni**. Főleg olyan lelkekben – akik a **szeretet színeivel** vannak megfestve. Mégis azt a döntést hoztam, hogy veszek egy nagy levegőt és megpróbálom néhány gondolatban összefoglalni azt a kusza, vegyes és nem mindennapi érzelmgubancot – ami bennem él, és ami minden nap elkísér. Mert fontos. Bár a fontossági sorrend is mindenkinél más, hiszen a **levegő is csak a fuldoklónak fontos**– az is csak akkor, ha tényleg éppen fuldoklunk. Tudom. Tapasztalatból. Magamról. Tehát, ami nekem fontos, lehet hogy Kedves Olvasó Neked kevésbé. Mégis megosztom.

Sokszor éreztem azt, hogy **muszáj valakivel megosztani a gondolatom**. Kik voltak ezek az emberek? A barátaim, a családom, a kollegáim és én voltam olyan szerencsés helyzetben – hogy ezek közé az emberek közé tartoztak a vezetőim is, ami a mai napig így van. Vannak olyan konfliktusok, amiről azt hisszük egyszerűen nincs megoldása. Holtpont, ahonnan nem lehet tovább lépni, vagy ha mégis lép az ember, még rosszabb – ezt gondoltam egykor. Voltak konfliktusok, melyeket míg élek, sajnálni fogok, de tanultam belőle. Tudtam és a mai napig tudok bocsánatot kérni. Úgy, hogy abban nincs semmi érdek, bár talán annyi, amitől megnyugszik a lélek, se hadakozás, vagy az hogy félek... csak bocsánatot kérek, cserébe nem kérek, semmit. Ilyen vagyok – néha robbanok, lehet, hogy egyesek azt mondanák, **„Láng lelkű asszony’** vagyok. De vajon tőlünk ki kér bocsánatot?

A harag köztudottan rossz tanácsadó. Én sem haragszom most. Bár van bennem némi indulat. Én nem akarok falakat húzni, és nem is tudok... sőt kifejezetten faltörő kos típus vagyok. Viszont mindenki érzi, hogy **suttogva nem lehet segítségért kiabálni**. Márpedig, az én lelkem segítségért kiabál. Ha valamilyen kárt okoznak nekünk – főleg a lelkünkben - akkor lehet bírósághoz fordulni a problémánk orvoslásáért. A hagyományos igazságszolgáltatás elvei szerint ilyenkor a fő kérdés az, hogy milyen szabályt szegtek meg, ki tette, és mi lesz a büntetése. Ám, ilyenkor a sértettek általában mégis csalódottak, hiszen az ő szükségleteikről nem esik szó. Az elkövető megkapja a büntetését, majd visszatér az életbe, ritkán azzal a felismeréssel, hogy, nem kellett volna elkövetnie tettét. **Gőzölgő fejjel nincs győzelem**, így lehűtjük magunkat. Biztosan tudom, és mélyen egyetértek azzal, hogy **az igazság népszerűvé nem tesz, de szabaddá igen**, és igen...**az igazságtól** sokszor **meghal a vigasság**.

Mikor bizonyos emberek döntést hoznak, nem számít, mennyire kínozza őket, azután is ragaszkodni fognak azokhoz. Nincs mit tenni, hogy meggondolják magukat, vagy változtassanak szokásaikon, esetleg belássák, hogy ők is hibáztak. Viszont **vesztett remény nincs**. Nem létezik. **A változás esély. A változtatás képessége erény**. Én hiszek ebben. Várom rá. A változásra.

Gondolhatod kedves Olvasó, hogy valamire azért szeretnék kilyukadni a gondolatmenet végén – ami kapcsolódik hozzám, és talán Hozzád is. Közel nyolc éve dolgozom gyermekvédelemben. Fiatal vagyok, de már kevésbé számítok zöldfűlűnek. Már önmagamat sem emlegetem pályakezdőként. Sok mindent láttam, rengeteg mindent tanultam és annál több dolgot éreztem. Sokáig vártam. Ahogy most is.

Figyeltem. Vártam, hogy eljön az idő, **de az idő nem eljön, hanem elmegy**. Jó néhány emberrel dolgoztam már együtt, megdöbrentett és őszintén nagyon a **szívemre nehezedett néhányuk viselkedése**. Ahol a pályámat kezdtem, az egy barátságos, családias, kedves kis csoport volt. Tele szeretettel. Otthonossággal. Békével. Lendülettel. Gyermekkacajjal. Igazi **melegséggel kibélelt fészek volt**. Mostanra üresen áll. Nem azért, mert nem lenne ott szívesen az a tizenhét éves kamasz fiú, aki kis óvodás kora óta ott nevelkedett. Hanem mert, olyan kevés a kolléga – hogy nem lehet üzemeltetni. Elkésérítő. Ez csak egy példa a sok közül, és tudom – hogy már soha nem lesz ott és olyan karácsony, mint amit én a szívem minden szeretetével magaménak is éreztem egykor. **Tovább híznak a bajok**. Sok kollégám volt és néhány vezetőm. **Együkkel sem értettem MINDENBEN egyet, de jó szándékukban nem volt jogom kételkedni**. Ha ők nem lettek volna, ma én sem lennék az, aki vagyok. Büszke vagyok az összes kollégámra és az összes vezetőmre, mindenkitől tanultam és valószínűleg még tanulni is fogok. Viszont látok mást is – máshol... méghozzá **a lehangoló rutin és a gonosz szövetségét**. Ahol már úgy látszik, nem érték az erkölcs.

Az én vezetőm mindig azt mondta, az ügy a fontos – és az ügy közepén nem állhat más, csak a gyermek. Az elmúlt időszakban egyre **sorjáznak a kérdések** a fejemben. Túl sok a **nyugtalanító jel**. Nekem a munkám a hivatásom. A szenvedélyem. Igaz, hogy **„ártalmatlan szenvedélyek nincsenek.”** Mégis ez az, ami éltet, és ami megtart. Amiért minden reggel érdemes felkelni. Valószínűleg, ha lesz saját gyermekem fokozottan fogom ezt érezni – bár nehéz elképzelni, hogy lehet ennél is jobban megélni ezeket a dolgokat. Akik nem dolgoztak ilyen területen, **veszélyes örültnek** gondolhatnak. Fékevesztett szélmalomharc mondják. Lehet, hogy **bomlott agyúnak** tartanak.

Sajnos látom magam előtt az érdekkapcsolatok bonyolult szövevényét. Látni és **követni kell a valóság változását**. Én a jelenről írok most, mert a múltból már korábban merengtem és a jövőbe nem látok bele. A most érdekel. Hogy ma hány gyerek mosolyog rám és hányan szomorúak. Az érdekel, hogy ma kinek tudom megfogni a kezét, és hogy biztonságot tudok e nyújtani számára. Tudom neki tiszta szívvel azt tanítani, hogy **az emberek végső értékét a tettek minősítik**. Tudván tudom, hogy **aki dolgozni akar a munkát keresi, aki nem az a kifogást**. Félreértés ne essék, én sem kifogásokat gyártok – hogy mi miért nem működik. Épp ellenkezőleg, megoldást keresek. Ezért kiált a lelkem. A hétköznapiakban a gyermekekkel megtalálom, minden nap nyugodt tudok lenni afelől, hogy lesz egy kulcs – ami nyitja a zárat, és jöhet bármilyen akadály megoldjuk.

A mélyben túl régóta fortyognak az indulatok. Az igazsághoz hozzá tartozik, hogy ezek a hétköznapiakban is megjelennek... mindenki látja és úgy tesz, mint, aki ért hozzá. Talán azt is gondoljuk, hogy nálunk van a megoldás. Olyan ez, mint amikor a más problémáját megoldani hisszük – ám a sajátunkéval nem tudunk mit kezdeni. Pedig ez a probléma mindenkié. Nem csak a szakemberé, nem csak a pedagógusé, nem csak a szülőé vagy a gyermekeké, nem csak a vezetőké vagy az alkalmazottaké, nem csak a főnökök főnökének a problémája. A társadalomé is. Bárkiből lesz hirtelen **házasági vészhelyzetek mindentudó igazságtevője** vagy lélekbúvár, online-pszichológus, spirituális megmondóember vagy lázadó rendszerromboló képzelt aktivista. Bár a gyakorlatban semmi tett, csak üres szavak és cigarettázás közben elfújt füstbe ment tervek. Értelemszerűen ebben nincs megoldás. A rendszernek kell, hogy legyen egy **öngyógyító mechanizmusa**. Ehhez az kell, hogy tartsunk egy **őszinte önvizsgálatot** és tegyünk fel magunknak kellemetlen kérdéseket. Lehet, hogy két kérdés is elég.

1. Kérdés : Mi a cél? Nézzünk néhány tankönyvpéldát... amit én tanulok, és amit a jövőben tanítanom kellene a leendő kollégáknak. Nevelési célok közé tartoznak többek között, a teljesség igénye nélkül az alábbi példák. A gyermekek erkölcsi érzékenyek fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, segítségnyújtás abban, hogy be tudjanak illeszkedni egy közösségbe, hogy önállóan gondolkodjanak és felnőttként önálló felelős életet tudjanak élni.

2. Tanítjuk nekik a törvénytisztelet, az együttélés szabályait, az emberi jogok tiszteletét és a kötelességek fontosságát, a kritikai gondolkodást vagy a vitakultúrát, okos konfliktuskezelési stratégiákat, szociális érzékenységet, felelősségvállalást. Gazdasági szempontból tanítjuk őket arra, hogy a munka értékteremtő, hogy a javakkal ésszerűen gazdálkodjanak, hogy tudják mérlegelni a döntéseik közvetett és közvetlen következményeit. Igyekszünk velük láttatni, hogy az egyéni és a közösségi érdekek összefüggenek, és egymásra vagyunk utalva – mi emberek.
3. Kérdés: Hitelesek vagyunk?

A sorsnak van még szándéka velem. Én minden nap úgy megyek a munkahelyemre, hogy szándékomban áll kihozni a legjobbat a naptól és önmagamból. Én még rá tudok mosolyogni kollégára és gyermekre is őszintén. Sokak már elvesztették a mosolyukat. Mind hasonló gondolatokkal vagyunk eltelve. Csak ki-ki másképp áll hozzá. Én látom a fényt és bízom benne, hogy mások is látni fogják, ha most homályos is a kép. Elég sok szánakozó pillantást gyűjtöttem már be. „- Gyermekem, másik munkahelyen kétszer ennyit is kereshetnél!” - mondja édesanyám. Édesapám a mai napig nem érti, hogy miért jártam én ennyit iskolába és szerintem azt sem látja igazán, mit is csinállok, amikor „dolgozni” megyek. Kevés a támogató személy kintről. De a rendszer sem támogat igazán.

Honnan marad ereje a gyermekvédelemnek mégis miközben fuldoklik? Attól a sok példás és fantasztikus szakembertől, akik nap nap után – akár évtizedek óta – úgy kísérik a gyermeket, hogy Ők a lehető legkevesebbet érezzék abból, hogy az ölelésen túl, a biztonságot nem túl sok minden jelenti. Ezek az emberek tartják életben a rendszert és csak azért működik még, mert önfeláldozó, igazán elhivatott és érzelmileg, szakmailag stabil támaszt nyújtanak. Akik a sötétben gyertyát gyújtanak és nem esnek kétségbe. Akik nyugalmat tudnak sugározni a gyermeknek a nyugtalanító körülmények ellenére.

Az én **lelkemet is hatalmas álmok dagasztják.** Ma és holnap a portán belépve megölel egy gyermek. Hozzánk jön haza – és tőlünk várja a védelmet. Én most és mindig arra fogok törekedni, hogy újraélesszük a gyermekvédelmet! Szeretném, ha minél több emberhez eljutna a gondolat, ami feszít belül. Láthatóvá szeretném varázsolni én is a szavaimat. Elmondani mindenkinek, hogy:

„Virradat előtt van a legsötétebb. A legsötétebb éjnek is véget vet a hajnal.

Nagy levegő beszív. Kifúj.

Dörnyei Andrea